

Datum 2025-02-03

Informationsklass Öppen

Diariennr (åberopas) A670.688/2024

Saknr 000

Polismyndigheten

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L7@regeringskansliet.se

Er referens Ju2024/02262

Promemorian Inhibition av verkställigheten - en ny ordning för vissa utlänningar vid tillfälliga verkställighetshinder (Ds 2024:23)

Sammanfattning

Polismyndigheten har inga invändningar mot förslagen. Myndigheten är positiv till att ett effektivt verkställighetsarbete kan bedrivas i aktuella ärenden och till att en verkställighet kan ske snabbare när det tillfälliga verkställighetshindret inte längre finns jämfört med dagens ordning. Myndigheten lämnar följande synpunkter.

Polismyndighetens synpunkter

Behov att samordna resultat av utredningar inom migrationsområdet

De förslag som läggs fram i denna promemoria bör samordnas med förslagen i slutbetänkandet *Mottagandelagen – en ny lag för ordnat asylmottagande och effektivt återvändande* (SOU 2024:68) och de förslag som läggs fram av utredningen *Moderna och ändamålsenliga regler för förvar* (dir. 2023:119) och *Skärpta krav på hederligt levnadssätt och ökade möjligheter till återkallelse av uppehållstillstånd* (dir. 2023:158). Det gäller inte minst frågan om anmälningsskyldighet och områdesbegränsning. Det är av stor vikt att en sådan samordning görs så att det inte uppstår potentiella överlappningar, begreppsproblematik eller andra oförutsedda konsekvenser som slutsatserna i de olika utredningarna kan innebära.

Ytterligare grund för att ålägga en utlänning anmälningsskyldighet med eller utan områdesbegränsning

Polismyndigheten anser att det även bör övervägas om en utlänning ska kunna åläggas anmälningsskyldighet med eller utan områdesbegränsning om han eller hon är misstänkt, men inte dömd, för brott eller om det finns en konkret risk för att utlänningen kommer att bedriva brottslig verksamhet, dvs.

utan att risken för att utlänningsen på annat sätt hindrar verkställigheten kopplas in i bedömningen. I slutbetänkandet av *Utredningen om stärkt återvändandeverksamhet* (SOU 2024:80) föreslås att en åklagare i vissa fall ska få lägga ned en förundersökning om det har beslutats att den misstänkte ska avvisas eller utvisas. Mot bakgrund av det förslaget kan det bli problematiskt att endast koppla möjligheten att ålägga anmälningsskyldighet med eller utan områdesbegränsning till att det kan komma att utgöra ett verkställighetshinder att beslutet inte kan verkställas under utredningstiden. En ytterligare grund skulle kunna avhålla i vart fall mindre brottsbenägna utlänningsar från att begå brott.

Möjlighet att bestämma vistelseområde till ett mindre geografiskt område än ett län och villkor om elektronisk övervakning

Det bör enligt Polismyndigheten övervägas om ett vistelseområde i vissa fall ska kunna bestämmas till ett mindre geografiskt område än ett län. Om en områdesbegränsning inte ska kunna avse ett mindre geografiskt område än ett län kan det innebära att syftet med åtgärden i vissa fall går förlorat eller reduceras jämfört med ett förslag om att ett mindre område, t.ex. en eller flera kommuner, skulle kunna utgöra ett tillåtet vistelseområde. Ett mindre vistelseområde får anses motiverat utifrån de personkategorier som omfattas av den nya ordningen och möjligheten till undantag från eller tillfälliga lättnader i områdesbegränsningen.

Det bör enligt Polismyndigheten även utredas om områdesbegränsning i vissa fall bör kunna förenas med villkor om elektronisk övervakning (t.ex. fotboja) och i så fall ta ställning till hur en sådan ordning skulle kunna utformas. Att förena en områdesbegränsning med villkor om elektronisk övervakning skulle innebära en möjlighet att på distans kontrollera att förbudet efterlevs och att avskräcka från överträdelser av det. Med en sådan möjlighet skulle en områdesbegränsning kunna bli mer effektiv.

Frågan om interimistiska beslut om anmälningsskyldighet med eller utan områdesbegränsning

Även om frågan om interimistiska beslut är en komplicerad fråga bör det enligt Polismyndigheten utredas om det i vissa fall bör finnas bestämmelser om interimistiska beslut om anmälningsskyldighet med eller utan områdesbegränsning. En sådan ordning skulle innebära att verkställande myndigheter får en tidig kontroll över utlänningsar som t.ex. kan antas komma att avvika och begå nya brott. Förslaget straffansvar för den som bryter mot anmälningsskyldighet eller områdesbegränsning skapar även ett incitament för utlänningsarna att följa regelverket. Det kan annars finnas en risk för att utlänningsen avviker i det tidsintervall som kan uppstå från beslut om avlägsnande och inhibition till laga kraft. Den anmälningsskyldighet som

dessförinnan skulle kunna användas med stöd av förslagen i SOU 2024:68 är inte straffbelagd och kan därmed enligt Polismyndigheten inte anses ha samma effekt.

Konsekvenser för Polismyndigheten

Förslaget om anmälningsskyldighet och områdesbegränsning kommer att innebära att Polismyndigheten kommer att få en ny ärendekategori. Den nya ärendekategorien kommer t.ex. att innebära beslutsfattande, förordnande av offentliga biträden, nya prövningar och muntliga förhandlingar samt mottagande av anmälningsskyldighetens fullgörande. Dessa nya arbetsuppgifter kommer att innebära ökade kostnader för myndigheten. Även förslaget att införa en ny handräckningsbestämmelse kommer att leda till att antalet handräckningsärenden ökar. Polismyndigheten vill särskilt påpeka att många handräckningar kan behöva göras utanför storstäderna, där polisens medverkan kräver längre restider. Det är dock i nuläget inte möjligt att bedöma vilka ekonomiska konsekvenser förslagen kommer att få. Om det visar sig att de medför kännbara ekonomiska konsekvenser kan myndigheten behöva lyfta behovet av finansiering i budgetunderlaget.

Yttrandet har beslutats av juristen Ida Salomonsson efter föredragning av juristen Viktoria Gashi Hammargren. Rättschefen Gunilla Hedwall har deltagit vid den slutliga handläggningen. Rikspolischefen Petra Lundh har informerats om yttrandet.

POLISMYNDIGHETEN

Ida Salomonsson

Viktoria Gashi Hammargren

Dokumentet har fastställts digitalt och har inga underskrifter.

Kopia till

Justitiedepartementet (PO)
Arbetsstagarorganisationerna
Rikspolischefens kansli